

Mother

A Moving Reflection of God

Poems by Archbishop Stylianos S. Harkianakis

Mother

A Moving Reflection of God

Poems by Archbishop Stylianos S. Harkianakis

Translated from Greek into English

by Peter Constantine

ATF Press
Adelaide

Text copyright © 2005 remains with Stylianos S. Harkianakis for all poems in this volume.

All rights reserved. Except for any fair dealing permitted under the Copyright Act, no part of this book may be reproduced by any means without prior permission. Inquiries should be made to the publisher.

First published 2005

2nd edition, May 2005

National Library of Australia
Cataloguing-in-Publication data

Stylianos, Archbishop of Australia, 1935- .
Mother : a moving reflection of God.

ISBN 1 920691 27 8.

1. Greek poetry, Modern. I. Title.

889.14

Published by
ATF Press
An imprint of the Australian Theological Forum
PO Box 504
Hindmarsh
SA 5007
ABN 68 314 074 034
www.atfpress.com

cover design adapted from the painting *Aboriginal Madonna* by
M Karel Kupka and used with permission

Printed by Openbook Print, Adelaide, Australia

Dedicated to all mothers in the world

Preface

The paradox of this booklet lies in a quite obvious fact:

A brief text tries to embrace our full admiration for the greatest miracle we call 'Mother'.

Precisely for this reason, poetry and images have been deemed the most adequate means in such a difficult task.

Most of the poems are written personally for the late mother of the author. Yet, they are dedicated to all mothers in nature. Even from a 'pregnant' cloud and feminine figures in stone, trees, animals and birds, through to historical, dignified mothers of eternal memory, culminating in our pure Lady Theotokos, the Mother of God.

It is indeed a fortunate coincidence that ATF Press, the imprint name of the Australian Theological Forum, has published this small collection of poems on the occasion of the first National Conference celebrating all women of the Church who have made the thirtieth anniversary of the author's pastoral work as Archbishop in the Antipodes such a blessed one.

Special thanks are also due to the acclaimed translator Mr Peter Constantine for his excellent work in taking this collection so faithfully from Greek into English.

Contents

Preface	7
1. Hymn to the Virgin	20
2. The Oracles to the Virgin	22
3. Elegy	24
4. The Eyes of a Mother	28
5. Slaughtered Hair	30
6. Memorial on the Ninth Day	32
7. Ti Ipermacho	36
8. Con-ventions	38
9. Question in an Exclamatory Mode	40
10. Cold Moon	42
11. For Aspiring Murderers	44
12. Career	46
13. Your Hands	48
14. Maximum Instead of Minimum	52
15. Mother Forgive	56
16. Admonition	58
17. Twice Dead	60
18. Holy Virgin of the Sea Battles	64
19. The First Shift	66
20. Stichomythia	68
21. Variation	70
22. The Great Deed	72

Γιατί ἡ μήτρα εἶναι τό πᾶν.

Ρίλκε

Because womb is everything

Rilke

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΣ

Ἡ Μάνα τό κύριο ὑποκείμενο
τοῦ στεναγμοῦ, ἀλλά καί τῆς
μετάνοιας.

In Introduction

Mother, the main subject
Of a sigh, but also of repentance

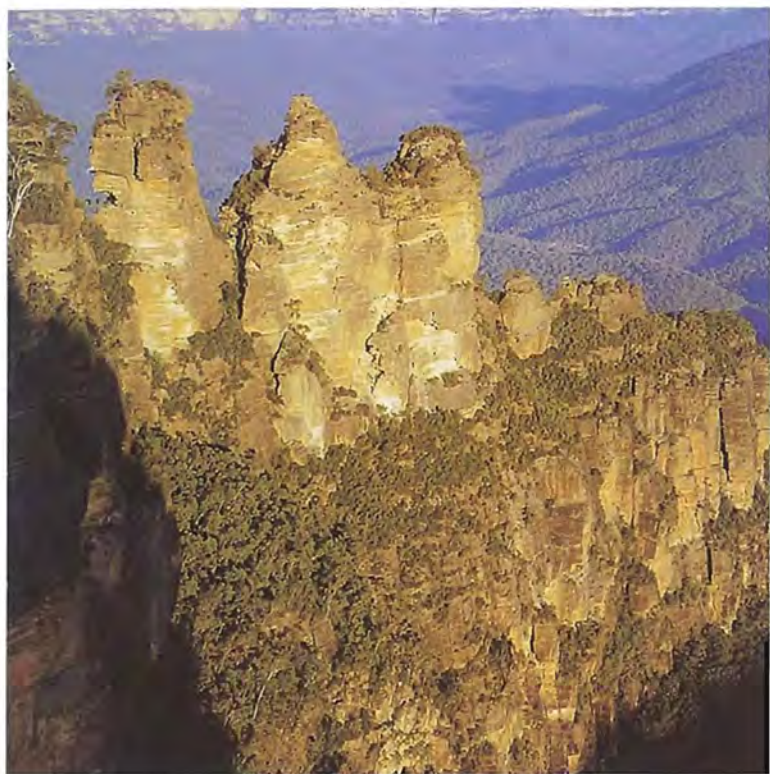
ΑΜΟΙΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

Τό μαῦρο εἶναι τοῦ ἄσπρου ὁ στεναγμός
τό ἄσπρο εἶναι ἡ μετάνοια τοῦ μαύρου.

Reciprocities

Blackness is the sigh of whiteness
Whiteness is the repentance of blackness

ΘΕΟΤΟΚΙΟΝ

Θλιμμένη Βλαταδινή Παναγία
μή ξέροντας νά συνθέσω Κανόνα
ἀνιστορῶ τό χρονικό
τῆς φτωχῆς γειτονιάς Σου.
Τοῦ Ἑπταपुरγίου τά σπίτια εἶναι πενιχρά
μιᾶς μόνης νυχτιᾶς ἐπιτηδεύματα
μέσα στό σῶμα τοῦ Κάστρου.
Τ' ἀγόρια φύγανε στά πλοῖα
ἤ στή Γερμανία
κι ἔμειναν οἱ κοπέλλες νά στολίζουν
κάθε χρονιά τόν Ἐπιτάφιο.
Κλαῖνε τό γιό Σου τή Μεγάλη Πέμπτη
ὅλη τή νύχτα
ὡς κλαῖνε ὅλες τίς μέρες πίσω ἀπ' τά παράθυρα
τόν ἄγνωστο γαμπρό πού περιμένουν . . .

Θεσσαλονίκη, Ἀπρίλης 1969

Hymn to the Virgin

Sorrowful Virgin of Vlatades
I, not knowing how to compose a Canon,
relate the chronicle
of Your poor neighbourhood.
The houses of Heptapirgio
are wretched creations of a single night
within the body of the Fortress.
The boys have gone to sea
    or to Germany
and the girls have remained
to decorate Christ's tomb every year.
On Holy Thursday they weep for Your Son
    throughout the night,
as throughout the days behind the windows
they weep for the unknown bridegroom whom
they await . . .

Thessalonica, April 1969

ΟΙ ΧΡΗΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΑΡΘΕΝΟΥ

«Η μουσική μᾶς δημιουργεῖ ἕνα παρελθόν πού τό ἀγνοούσαμε»
Oscar Wilde

Ἦταν θαμμένοι μέσα μας οἱ ἦχοι
ἀπό τά λόγια πού πρόφθασαν νά ποῦν
οἱ γεννήτορες τήν ὥρα τῆς συνουσίας
κι' ὕστερα βουβαθήκανε μπροστά στό θαῦμα
τῆς ἐπερχόμενης ζωῆς.

Ἦταν θαμμένοι μέσα μας οἱ ἦχοι
ἀπ' τά τραγούδια πού ἀκούσαμε στό λίκνο
ὅταν ἡ Μάνα δέν εἶχε ἀκόμη ξεχάσει
τούς χρησμούς τῆς Παρθένου.

Ἦταν θαμμένοι μέσα μας οἱ ἦχοι
ἀπ' τούς τριγμούς τῶν ὀστέων πού ἀνθοῦσαν
καθώς ὁ καρπός πηγαινε νά δέσει
κι ἀργότερα πού πυρακτώθηκε τό μεσημέρι
ἀκούγαμε μονάχα τά τζιτζίκια.

Singapore-Melbourne 18-7-90

The Oracles of the Virgin

'Music is the art which is most nigh to tears and memory.'

Oscar Wilde

Buried inside us were the sounds
of the words our parents
managed to utter in the moment of intercourse
before they fell silent at the wonder
of budding life.

Buried inside us were the sounds
of the songs we heard in the cradle
before our mothers had forgotten
the oracles of the Virgin.

Buried inside us were the sounds
of the grinding of bones that blossomed
as the fruit was about to ripen
and later when the afternoon flamed
we heard only the cicadas.

Singapore-Melbourne 18.7.1990

ΕΛΕΓΕΙΟ

Όσες φορές κι αν παίρνω τώρα
τόν δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς
ἢ ἀπόσταση ἀνάμεσά μας δέν λιγοστεύει.
Μόνη ἐλπίδα νά Σέ συναντήσω
νά ὑψωθῶ κι ἐγώ ὀριστικά
στή δόξα τῆς ἀπόλυτης ἀκινησίας . . .

Ἀθήνα 11-2-90

Elegy

However many times I now set out
on the road of return
the distance between us never lessens.
My only hope of seeing you again
is to also rise definitively
to the glory of utter stillness . . .

Athens 11.2.1990

ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ

Λένε πώς τό βλέμμα τοῦ σκύλλου
ἢ τοῦ ἀλόγου καί τοῦ δελφινιοῦ
εἶναι τό ἴδιο ἐκφραστικά
μέ τό βλέμμα τοῦ ἀνθρώπου.
Ἄν ὅμως ἡ σύγκριση θεωρηθεῖ λανθασμένη
κεῖνος πού ἀδικεῖται δέν εἶναι ὁ ἄνθρωπος
γιατί αὐτός δέν ἀξιώθηκε ποτέ νά φτάσει
τοῦ ζώου τήν ἀγγελική εἰλικρίνεια.
Ἐν τούτοις ἐξαίρεση μοναδική
τά μάτια τῆς Μάνας:
μποροῦν νά ἐπιβεβαιώσουν μ' ἓνα βλέμμα μονάχα
ὅσα ἐκήρυξε ὁ Χριστός μέ τοὺς Ἀποστόλους
γιά τήν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Great Keppel Island 17-11-90

The Eyes of a Mother

They say that the eyes of a dog
or a horse or a dolphin
are just as expressive
as the eyes of man.

But if one believes the comparison mistaken
it is not man who is wronged,
for man has never matched
the animal's angelic truthfulness.

The only exception is the eyes of a mother:
with a single look they can confirm
all that Christ and the Apostles proclaimed
about the Kingdom of Heaven.

Great Keppel Island 17.11.1990

ΤΑ ΣΦΑΓΜΕΝΑ ΜΑΛΛΙΑ

Τήν ώρα τοῦ ὕπατου πόνου
κόβονται τά ὕπατα.
Ἄληθινή ὅπως ἦσυνα, Μάνα,
βρῆκες μέ τό ἀλάθητο ἔνστικτο τήν κορφή
καί τρύγησες τό στεφάνι τῆς δόξας Σου
ἔσχατη δόξα στό στεφάνι Σου
ἀποσμύχοντας μέ τίς τρίχες τῆς κεφαλῆς
τόν ἄπιαστο νεκρό μου Πατέρα.
Μέ τά σφαγμένα μαλλιά Σου πλέξαμε σχοινί
γιά νά δέσουμε ἀπ' τό βουνό τά ξύλα
κάνοντας πέτρα τήν καρδιά μας
κι ἔγινε ἡ καρδιά μας βουνό.

Θεσσαλονίκη, Ἰούνιος 1968

Slaughtered Hair

At the hour of ultimate pain
the ultimate severance.

But you were true, mother.

With your infallible instinct you reached the summit
and harvested your crown of glory

Supreme glory to your crown!

Washing my peerless dead father
with the hair of your head.

We twined your slaughtered hair into a rope
to bind the bundles of wood from the mountain
turning our hearts to stone.

And our hearts became mountains.

Thessalonica, June 1968

ΤΑ ΕΝΝΙΑΜΕΡΑ

Άχ νά μποροῦσα νά Σοῦ κάνω κόλλυβο
τό στάρι πού ζητιάνεψες στήν Κατοχή
γιά νά τό κάμεις ὄχι πίττα ἢ καρβέλι
-ποῦ τέτοιες ποσότητες-
μά γιά νά τό ἀλέσεις στό χειρόμυλο
προσέχοντας φιλάργυρα τό κάθε σπυρί
σά νά 'σουνά μυρμήγκι
καί νά τό κάμεις τραχανά μέσ στό χειμῶνα
νά θρέψεις τά λιμώττοντα ὄρφανά Σου!

Sydney-Ashfield 22-3-86

Memorial on the Ninth Day

Ah, if I could turn the grains of wheat you begged for
during the Nazi occupation into a mourners' cake,
wheat you begged for not to bake into a pie or loaf
—there would never have been enough—
but so you could grind it in the hand mill
warily watching every seed
as if you were an ant
and turn it into trachana in winter
to feed your starving orphaned children!

Sydney-Ashfield 22.3.86

ΤΗ ΥΠΕΡΜΑΧΩ

Δέν λές ποτέ στή Μάνα τί νά κάνει.

Rita Dove

Ἡ Μάνα ἔρχεται κομμένη καί ραμμένη
ἀπό τό χέρι τοῦ Θεοῦ
κι ἀλλοίμονο σέ κείνον πού θά τήν ἀμφισβητήσῃ.
Δέν ἐκδικεῖται ἡ Μάνα μήτε ἀντιδικεῖ
ἡ θύμησή της ἐλέγχει χωρίς λόγια
μέ τό σβηστό κανδήλι
μέ τά ξεραμμένα λουλούδια τοῦ τάφου της.

Sydney-Brighton Le Sands 2-5-01

Ti Ipermacho

‘You never tell a mother what to do.’

Rita Dove

A mother comes cut and sewn
by the hand of God
and woe unto him who doubts her.
A mother does not avenge, nor does she repudiate,
her memory holds sway without words
with the spent devotional lamp
with the withered flowers of her grave.

Sydney-Brighton Le Sands 2.5.2001

ΣΥΝ-ΗΘΕΙΕΣ

Όλες οί λέξεις πού ἔχουν τό
Σύν
εἶναι φιλόθρωπε
γι' αὐτό ἄς τίς προσέχουμε
νά μή χαθοῦν
καί δέν μποροῦμε πιά νά
συν-εννοηθοῦμε.
Αὐτές μοιράζουν τό ψωμί καί τό φῶς
σέ ἴσες μερίδες
ἢ τουλάχιστον δηλώνουν τό τραῦμα
πού καθένας μας δέχθηκε ἐκ γενετῆς
καθώς πέραγε τίς σάρκινες
συμπληγάδες.
Κι ὅταν τά χρώματα σκουραίνουν
καί δέν βρίσκεις ἀ-δελφό
νά μοιρασθεῖς ἢ ν' ἀκουμπήσεις
καί τότε οί λέξεις θά σέ συγκρατοῦν
καθώς ἐσύ θά συντηρεῖς
ἀγιασμένες συν-ήθειες.

Sydney- Redfern 7-3-97

Con-ventions

All words beginning with
    'con-'
are humane
so let us make sure
    they do not get lost
so we can no longer con-nect.
These words give out bread and light
    in equal portions
or at least reveal the wound
that each of us sustained in birth
as we passed through the carnal
    clashing rocks of the Symplegades.
And when colors darken
And you do not find a brother
to share with or lean upon
then the words will support you
as you continue
blessed con-ventions.

Sydney-Redfern 7.3.97

ΕΡΩΤΗΜΑ ΣΕ ΚΛΙΜΑ ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΟΣ

Κάθε πρωί πρίν σημειώσω σέ χαρτί
τίς πιό ἐπείγουσες ὑποχρεώσεις τῆς ἡμέρας
ὅπως παιδί ὅταν μ' ἔστειλε ἡ Μάνα
στόν μπακάλη
μ' ἓνα μακρύ κατάλογο γιά ἐδώδιμα
καί ἀποικιακά
βαθύ ἐρώτημα μέ μουσκεύει
σέ κλίμα ἐπιφωνήματος:
Τί θά γινόμασταν χωρίς ἀναλογίες!
Ὅσο ἡ θητεία μου προχωρεῖ πρὸς τό τέλος
ὅσο περισσότεροι φίλοι ἀποχαιρετοῦν
τόσο ἐξοικειώνομαι κι ἐγώ μέ τό τέλος.

Sydney-Brighton Le Sands 14-3-97

Question in an Exclamatory Mode

Every morning before I note on a piece of paper
the day's most pressing duties
like when I was a boy and my mother sent me
to the greengrocer's
with a long list of groceries
and provisions.
a deep question immerses me
in an exclamatory mode:
What would become of us without analogies!
The more my term moves to its end
the more friends depart
the more I reconcile myself with the end.

Sydney-Brighton Le Sands 14.3.97

Cold Moon

Tonight a cold moon spreads
    across the sky
flashing like the murderous blade
of a Gypsy's knife.
Who would dare step
    into unknown neighborhoods?
Only he and his mother knows.

Sydney-Brighton Le Sands 14.8.2000

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΙΔΟΞΟΥΣ ΔΟΛΟΦΟΝΟΥΣ

Ἡ Μάνα μου εἶχε παραγγεῖλει νά δηλώσω
εἰς πάντα ἐνδιαφερόμενο
ὅτι μέ γέννησεν ὅλως ἀνεπιφυλάκτως
ἐξασφαλίζοντάς μου πλήρη ἄνεση ὀξυγόνου
στόν κρίσιμο χρόνο τῆς κυήσεως
ὥστε νά ματαιοπονήσουν τυχόν ἐπίδοξοι
δολοφόνοι
στήν προσπάθειά των νά μέ ὀδηγήσουν
σέ ἀσφυξία ἀργότερα
μέ τελειότερα μέσα ὑψηλῆς δολιότητος
ἦτοι προηγμένης τεχνολογίας.

Ἀθήνα (Μακρυγιάννη) 28-7-00

For Aspiring Murderers

My mother requested that I state
to whoever it may concern
that she bore me wholeheartedly
ensuring me the full benefit of oxygen
during the critical period of pregnancy
so that any aspiring murderers
are wasting their time
should they attempt to lead me
later to suffocation
with more perfect means of
evil intent
namely advanced technology.

Athens (Makriyianni) 28.7.2000

ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ

Τί μακρυνή ή πορεία Σου, Μανοῦλα μου!
Ύστερ' ἀπ' τή χηρεία καί τήν Κατοχή
Ύστερ' ἀπ' τήν ἀρρώστεια
τά γηρατειά καί τόν θάνατο
νά σταδιοδρομήσεις σ' ἓνα κάδρο! ...

Sydney-Ashfield 20-12-88

Career

Your path was so long, sweet mother!
After your widowhood and the Occupation
after illness
old age and death
to end your career within a frame! ...

Sydney–Ashfield 20.12.88

ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΣΟΥ

Μακρινή μητέρα
Ρόδο μου ἀμάραντο.
Ἐλύτης

Ἦτανε μαραμένα τὰ χέρια Σου
σάν ἄνθη πού τὰ κόψαν τήν αὐγή
καί τὰ λησμόνησαν
χωρίς νερό στ' ἀνθογιάλι.
Ὅμως αὐτά τὰ χέρια μέ σπαργάνωσαν
καί μ' ἀναστῆσαν
γι' αὐτό καί μέσ' στό χῶμα δέν γίνεται
ν' ἀπολησμονηθοῦν ἢ νά σωπάσουν:
κατάρτια σκάφους καταποντισμένου
σημαδεύουν ἐπίμονα τόν οὐρανό!

New Valamo 24-6-88

Your Hands

Faraway mother

My eternal rose

Elytes

Your hands were withered

like flowers cut at dawn

and then without water

forgotten in a vase.

But those hands wrapped me in swaddling clothes

and raised me

and that is why they cannot be forgotten

or silenced even in the earth:

masts of a sunken vessel

they persistently point to the sky!

New Valamo 24.6.88

ΤΟ ΜΕΓΙΣΤΟ ΑΝΤΙ ΤΟΥ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ

Κάποτε μοῦλεγες πώς θέλεις νά πεθάνεις
για νά μή μέ ξοδεύεις πιά
Μάνα, τρισάγια ἀγαπημένη.
Κι ὁ μόνος τρόπος νά Σ' ἀποστομώσω
ἦταν μιά ἐρώτηση:
ποιός δέν θά πλήρωνε τά ἔξοδά Σου
για νάχει Μάνα;

Sydney-Ashfield 16-7-88

Maximum Instead of Minimum

You used to tell me that you wanted to die
so you would no longer be an expense to me,
thrice-holy and beloved mother.

And the only way I could stanch your words
was with a question:

Who would not pay your expenses
to have a mother?

Sydney–Ashfield 16.7.88

ΜΑΝΑ ΣΥΓΧΩΡΑ

Τώρα πού ἡ Κρήτη πῆρε πίσω τά δανεικά της
κι Ἐσύ κοιμᾶσαι βαθειά στό γενέθλιο χῶμα
δέν ἔχεις πιά φόβο νά χειροτερέψει τό πόδι
μήτε νά δείξουν σημεῖα δυσάρεστα οἱ ἀναλύσεις.
Ἦδη μέσα στό φέρετρο εἶχες γαληνέψει
νήπιο ἀσφαλισμένο σέ λίκνο λατρείας
καί τ' ἄνθη μέ τό νεκρολίβανο Σοῦ ἔχαν μουσκέψει
τήν ὄψη

σπονδή πρώτη στήν ξαφνική μεταμόρφωση!
Ὅμως ἐγώ πού πενήντα χρόνια εἶχα συνηθίσει
νά παλεύω θεούς καί δαίμονες κάτω ἀπ' τή σκιά Σου
πῶς νά σταθῶ ἀπό ἔδῳ καί μπρός στό λιοπύρι
στούς ὅποιους ἀνέμους ἤ στήν βροχή δίχως στέγη;
Μάνα, συγχώρα τούτη τήν πρώτη λιποψυχία
θέλει καιρό νά συνηθίσω τήν ἀπουσία Σου
μά κι ἀπ' τόν τάφο θά συνεχίσεις νά μ' ὀδηγεῖς
μέ τόν χαρακτηριστικό ἐκεῖνο χαιρετισμό Σου:
*«πᾶρε, παιδί μου, τήν εὐχή μου
καί δῶσ' μου τήν εὐλογία σου»!*

Sydney-Brisbane 15-3-86

Mother Forgive

Now that Crete has redeemed its loan
and you are sleeping deep in your natal earth
you no longer fear that your leg might get worse
or that the tests might show an unpleasant result.
Already in your coffin you have found serenity
an infant secure in its cradle of adoration
and the blossoms and the funerary incense
    dampened your face
first libation in the sudden metamorphosis!
But I who for fifty years had been used to
fighting gods and demons in your shadow
how am I to stand henceforth in the sweltering
    heat
in wind and rain without shelter?
Mother, forgive this initial pusillanimity.
I will need time to get used to your absence
but even from your grave you will continue to
    guide me
greeting me as always:
'Take my goodwill, my child,
and give me your blessing'!

Sydney-Brisbane 15.3.86

ΠΑΡΑΙΝΕΣΗ

Τό γάλα πού σέ βύζαξε
νά μήν τό λησμονήσεις
ἦταν τό αἷμα τῆς καρδιᾶς
μαζί μέ τήν ψυχή τζη
κι' ὄντε σέ κοιλοπόναγε
τήν Παναγιά ἐκαλοῦσε
νά στείλει ἕναν Ἀρχάγγελο
φτεροῦγες νά σοῦ δώσει
νά σέ διδάξει τόν Ψαλμό
καί τό Μεγαλυνάρι
γιά νά 'ναι ὁ δρόμος σου ἀνοιχτός
ὅπου κι' ἄν πορπατήσεις
ὡς τίς ἀπάτητες κορφές...

Sydney-Brighton Le Sands 14-6-01

Admonition

Do not forget
the breast milk that fed you
it was the blood of her heart
together with her soul
and when she was in labor
she called out to the Virgin
to send an Archangel
to give you wings
to teach you the Psalm
and the Megalinari Chants
so that your road will be open
wherever you tread
even on untrodden peaks...

Sydney-Brighton Le Sands 14.6.2001

ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ ΠΕΘΑΜΕΝΗ

Τώρα πιά δέν λαβαίνεις τά γράμματα
πού Σοῦ στέλνω
κι' εἶναι σάν νά μήν τά 'γραψα.
Ἄλλοτε ἄν χανόταν γράμμα ἢ κάρτα
λέγαμε εἶχαν ἀπεργία τά ταχυδρομεῖα
κι' ἐπειδὴ σωριαζόταν τόνοι χαρτιοῦ
ἀδιεκπεραίωτοι
κυκλοφοροῦσε ἡ φήμη πώς τά πετοῦσαν
συλλήβδην στήν θάλασσα.
Σήμερα μήτε αὐτή τήν παρηγορία
δέν μᾶς τήν ἄφησαν
ἀσθενικό ἀντίβαρο στό χάος τῆς ἀποστάσεως.
Τώρα τό γράμμα πού δέν ἐπιδόθηκε
ἔρχεται πίσω
μέ μιά ψυχρή σφραγίδα «inconnu»
κι' ὅσο τό συλλογιέμαι ἡ θλίψη μου
γίνεται ὀργή·
Σέ θεωροῦν δύο φορές πεθαμένη
ἄν Σέ ποῦνε «ἄγνωστη»!

Sydney-Brighton Le Sands 19-6-02

ΠΑΝΑΓΙΑ Η «ΘΑΛΑΣΣΟΜΑΧΟΥΣΑ»

Στόν φίλο μου Άντώνη Φωτόπουλο

Τά πλήθη τῶν πιστῶν Σέ φώναζαν Λαοδηγήτρια
ἐγώ πάντα Σέ γνώρισα Γλυκοφιλοῦσα
μά ὅταν ἦλθα στό νησί τοῦ Σολωμοῦ
ἄκουσα πώς ἄν χρειασθεῖ
ξεσχίζεις τήν Ἐσθήτα Σου
καί τότε Παναγιά μου Μεγαλόχαρη
Σέ κρᾶζουν ὅλοι «Θαλασσομαχοῦσα».

Ζάκυνθος (Λόγγος Ἁγίου) 27-7-01

Holy Virgin of the Sea Battles

To my friend Antonis Fotopoulos

The crowds of believers called You Virgin,
Leader of the People,
I always knew You as Virgin of the Sweet Kisses
but when I came to the island of the poet Solomos
I heard that in times of need You tore Your tunic
and then, O Virgin of Supreme Grace,
all call You 'Virgin of the Sea Battles.'

Zakinthos (Longos Agiou) 27.7.2001

Η ΠΡΩΤΗ ΒΑΡΔΙΑ

Σεῖς πού τραβᾶτε γιά δουλειά
τίς πρώτες ὥρες μετά τά μεσάνυχτα
ἔχοντας τό ἀγιάζι τῆς νύχτας
νά σᾶς τυλίγει τό μέτωπο
σημαία ἀδικημένης ἀθωότητας
νά ξέρετε πώς ἡ Μάνα σας ἔρχεται
πάντα ἕνα βῆμα ξοπίσω
ἀδιάφορο ἂν κινεῖται ἀκόμη στό φῶς
ἢ ἀναπαύεται ἤδη στό χῶμα
καί κατασκοπεύει μέ δεδομένη προκατάληψη
τόν φύλακα Ἄγγελο
μέχρι ποιό βαθμό ἐκτελεῖ πιστά τά
καθήκοντά του
ἢ ἀφαιρεῖται κι αὐτός νυσταγμένος
ἀπ' τήν ἄβολη ὥρα.
Γιατί γνωρίζει ἡ Μάνα πώς οἱ Ἄγγελοι
δέν ἔχουν θηλυκές εὐαισθησίες κι ἀντοχή
στό ξενύχτι
παρά μονάχα ὑπεράνθρωπη ὑπακοή.

Sydney-Redfern 19-1-94

ΣΤΙΧΟΜΥΘΙΑ

«Η γυναίκα είναι ο πιο ανθρώπινος άνθρωπος»

N. Δήμου

- Βρέ Μάνα ποιός σοῦ φύτεψε
τέτοια πληγή στό στήθος
καί δέν μπορεῖς νά κοιμηθεῖς
καί δέν ζητᾶς νά ζήσεις!
- Παιδί μου εἶμαι μιά πληγή
ἀπ' τήν κορφή ὡς τά νύχια
ἀνέ θηλάζω - τρέφομαι
τρώγω - μοιρολογοῦμαι
μά ὅταν ἀπολησμονηθῶ
πεθαίνω κι ἡσυχάζω.

Great Keppel Island 13-11-92

Stichomythia

'Woman is the most human human.'

N. Dimou

—Mother, who is it that planted
such a wound in your breast
so that you cannot sleep
so you do not ask to live?

—My child, I am a single wound
from head to toe.

When I suckle—I am nourished,
when I eat—I sing myself dirges,
but when I am forgotten
I die and find peace.

Great Keppel Island 13.11.92

ΠΑΡΑΛΛΑΓΗ

Τό δέντρο στό βάθος τοῦ ὀρίζοντα
μπορεῖ νά 'ναι κι ἡ Μάνα σου
πού περιμένει:
νά σοῦ δώσει νερό
νά σέ ρωτήσει ἄν σέ κούρασε ὁ δρόμος
νά σοῦ μετρήσει τά χιλιόμετρα
ὅπως μέτραγε τά χρόνια καί τόν πυρετό
ὅταν ἦταν στό σπίτι.
Ἄν δεῖς ἄνεμο νά σπάζει κλαδιά
νά ρημάζει τό δέντρο
βρές τρόπο νά διώξεις τόν ἄνεμο
πρός τά σύννεφα
μακριά ἀπ' τά κλαδιά
πέρα ἀπ' τό δέντρο.
Μπορεῖ νά 'ναι κι ἡ Μάνα σου.

Sydney-Brighton Le Sands 5-12-03

Variation

The tree on the far horizon
might well be your mother
    waiting:
    to give you water
    to ask if your journey has wearied you
    to count your kilometers
as she counted the years and measured your
    fevers when she was at home.
If you see the wind breaking branches
    ravaging the tree
find a way to chase the wind away
    towards the clouds
    far from the branches
    away from the tree.
It might well be your mother.

Sydney-Brighton Le Sands 5.12.03

Η ΜΕΓΑΛΗ ΠΡΑΞΗ

Πάντων θλιβομένων ἡ χαρά.
(Παρακλ. Κανών)

Ἡ θλίψη δέν ἦταν στό πρόγραμμα
κανείς δέν μποροῦσε νά τήν προβλέψει
ὅσο ἡ Μάνα προμαχοῦσε στή ζωή
τοῦ καθενός μας
καί μέσ' ἀπ' τόν τάφο.
Ἡ εὐχή τῆς Μάνας δέν ἦταν μόνο
σιωπηλή προσευχή
εἶχε πάντα προηγηθεῖ ἡ μεγάλη πράξη
τό ὀλοκαύτωμα τοῦ δικοῦ της κορμιοῦ
γιά νά ὑπάρξουμε
γιά νά χαροῦμε.

Sydney-Brighton Le Sands 26-5-04

(Χαρισμένο στήν ἀείμνηστη πιά Ἰωάννα Μεσσάρη)

The Great Deed

For those

In great sorrow you are joy

Service of the Small Paraklesis

Sorrow was not on the program
nobody could foresee it
as long as mother was a shield
in each of our lives
even from the grave.
Mother's blessing was not only
a silent prayer—
it had always been preceded
by great deed
the holocaust of her own body
so that we could exist
so that we could rejoice.

Sydney-Brighton Le Sands 26.5.2004

Dedicated to the late Joan Messaris

Χαῖρε, κλίμαξ ἐπουράνιε, δι' ἧς κατέβη ὁ Θεός
χαῖρε, γέφυρα μετάγουσα τοὺς ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν.

Hail, heavenly ladder by which God came down;
Hail, bridge leading those from earth to heaven.

Verse from the Akathist Hymn.

Commemorating the 30th anniversary of the author's pastoral work as Archbishop of the Greek Orthodox Church in Australia.

Archbishop Stylianos S. Harkianakis was born in Crete, 1935. He studied theology in Constantinople, did postgraduate studies in Bonn, Germany (1958-1966) and received his Doctorate in Divinity from the University of Athens, becoming associate professor of theology in Thessalonika (1969-75). In 1975 he was elected as Primate of the Greek Orthodox Church in Australia. Harkianakis has published 28 collections of poetry in Greek. In 1973 he was awarded the prestigious Herder Prize for his contribution to European culture. In 1980 he received the Academy of Athens Prize for Poetry. Many of his poems have appeared in international magazines. In 1994 his first Australian poetry collection was published. In 2000 the Archbishop was invited, and accepted, to become Patron of the annual poetry award established by the Australian Centre for Christianity and Culture, to which he gave the name 'Romanos Melodist', in recognition of the greatest Christian poet within undivided Christendom of the first millennium. His see and residence are in Sydney, Australia.

ATF Press

Australian Theological Forum
PO Box 504 Hindmarsh
South Australia 5007
Australia

www.atfpress.com

ISBN 1-92069-127-8

9 781920 691271